

Štvrtok 2. apríla 2009

Problémy a perspektívy európskeho občianstva

P6_TA(2009)0204

Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. apríla 2009 o problémoch a perspektívach v súvislosti s európskym občianstvom (2008/2234(INI))

(2010/C 137 E/03)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej hlavu V s názvom Občianstvo,
- so zreteľom na správu Komisie z 15. februára 2008 s názvom Piata správa o občianstve Únie (1. mája 2004 – 30. júna 2007) (KOM(2008)0085),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov ⁽¹⁾ (smernica o voľnom pohybe),
- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z vlastnej iniciatívy z 9. októbra 2008 s názvom Práva občanov: podpora základných práv a práv, ktoré vyplývajú z občianstva v Únii ⁽²⁾,
- so zreteľom na článok 45 a článok 112 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanoviská Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, Výboru pre právne veci, Výboru pre ústavné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A6-0182/2009),
- A. keďže spoločný trh a hospodárska integrácia sú už takmer dokončené, hoci právny základ občianstva Únie sa ešte stále vypracováva,
- B. keďže článok 17 Zmluvy o ES zavedený Maastrichtskou zmluvou stanovuje, že „občanom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu“, a táto zásada bola ďalej rozvinutá v Amsterdamskej zmluve, ktorá uvádza, že „občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho“,
- C. keďže občianstvo Únie je preto doplnkom k občianstvu členských štátov, ktorého udelenie reguluje každý členský štát na základe vlastných zákonov líšiacich sa medzi jednotlivými členskými štátmi,
- D. keďže identita občana Únie môže byť založená len na základe štátnej príslušnosti a pozornosť Komisie by sa mala upriamiť na skutočnosť, že ľudia žijúci vo veľkej chudobe a ľudia s nízkym vzdelaním – medzi nimi Rómovia – nemajú prístup k mnohým informáciám, ktoré by mohli motivovať ich európske povedomie; keďže ich narastajúce vylúčenie z európskych spoločností devalvuje ich občianstvo a občianstvo Únie,
- E. keďže bez toho, aby bola dotknutá právomoc jednotlivých členských štátov určovať spôsoby získavania a straty občianstva, Európska rada v Tampere dňa 15. a 16. októbra 1999 podporila cieľ ponúknuť občanom tretích krajín, ktorí sa tam dlhodobo legálne zdržujú, možnosť získať občianstvo členského štátu, v ktorom bývajú,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 325, 19.12.2008, s. 76.

Štvrtok 2. apríla 2009

- F. keďže všetci občania Únie majú právo voliť a byť volení vo voľbách na miestnej a európskej úrovni v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako občania daného členského štátu,
- G. keďže priznanie práva voliť a kandidovať v miestnych voľbách v členskom štáte pobytu je pre občanov Únie podstatné, aby si vytvorili pocit skutočnej príslušnosti k tomuto členskému štátu,
- H. keďže niektoré členské štáty v súčasnosti znemožňujú výkon práva voliť a kandidovať v miestnych a európskych voľbách, priznaného občanom Únie v článku 19 Zmluvy o ES, v tom zmysle, že občania Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, nie sú oprávnení stať sa členmi politických strán v členskom štáte, v ktorom sa má uplatniť toto právo,
- I. keďže obrátenie sa na Výbor Európskeho parlamentu pre petície a na Európskeho ombudsmana je dôležitým mimosúdnyim prostriedkom nápravy, ktorý majú občania Únie k dispozícii,
- J. keďže v dôsledku rozšírenia Európskej únie sa výrazne zvýšil počet občanov Únie s bydliskom mimo ich členského štátu pôvodu,
- K. keďže podľa článku 20 Zmluvy o ES (hoci sa nešťastným spôsobom obmedzuje na situáciu, keď sa občan členského štátu nachádza na území tretej krajiny, kde tento členský štát nie je zastúpený) má každý občan Únie právo na diplomatickú a konzulárnu ochranu ktoréhokoľvek iného členského štátu, ktorý je v danej tretej krajine riadne zastúpený; keďže toto právo sa nemôže riadne vykonávať, ak chýbajú jasné a záväzné praktické pravidlá a protokoly, ktorými by sa mali konzulárne úrady riadiť,
- L. keďže hoci ten istý článok 20 Zmluvy o ES ukladá členským štátom povinnosť dohodnúť „medzi sebou potrebné pravidlá“ a začať „medzinárodné rokovania potrebné na zabezpečenie tejto ochrany“, skutočnosť je taká, že bol prijatý len jeden záväzný akt, totiž rozhodnutie 95/553/ES⁽¹⁾, ktoré nadobudlo účinnosť v roku 2000 a pozostáva len z jednej strany, na základe ktorého sa nepodarilo zriadiť plne funkčný systém, ktorý by mal pomáhať zmierňovať utrpenie občanov Únie v krízových situáciách v zahraničí,
- M. keďže účinná konzulárna a diplomatická ochrana poskytnutá mimo územia Európskej únie všetkými členskými štátmi bez rozdielu všetkým občanom Únie, najmä v krízových situáciách a pri osobnom utrpení, by významne prispela k tomu, že by si títo občania cenili výhody vyplývajúce z toho, že sú súčasťou Európskej únie,
1. víta skutočnosť, že Lisabonská zmluva umožňuje miliónu občanov Únie z rôznych členských štátov spoločne požiadať Komisiu o predloženie legislatívnych návrhov, a je presvedčený, že takéto právo výrazne zvýši povedomie o občianstve Únie medzi Európanmi; pripomína, že transparentnosť a demokratická účasť sa musia dosiahnuť rôznymi formami partnerstva medzi EÚ a členskými štátmi, regionálnymi a miestnymi inštitúciami, sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou; vyzýva Komisiu na vypracovanie transparentných a ľahko zrozumiteľných postupov na realizáciu iniciatívy týkajúcej sa občianstva, aby občania Únie mali možnosť účinne iniciovať právne predpisy, len čo Lisabonská zmluva nadobudne účinnosť; hoci dúfa, že to nebude potrebné, zdôrazňuje, že Komisia by mala zaviesť právo iniciatívy do svojich politík bez ohľadu na konečný status zmluvy;
2. upozorňuje, že právo občanov Únie voľne sa pohybovať a mať bydlisko na území členských štátov nemožno chápať izolovane od iných práv a základných zásad Európskej únie, ako je sloboda pohybu pracovníkov a sloboda poskytovať služby; vyzýva preto členské štáty, aby odstránili existujúce prekážky, ktoré boli stanovené v prístupových zmluvách, s cieľom umožniť každému občanovi vykonávať všetky svoje práva;

⁽¹⁾ Rozhodnutie zástupcov vlád na stretnutí členských štátov zasadajúcich v Rade z 19. decembra 1995 týkajúce sa ochrany občanov Európskej únie diplomatickými a konzulárnymi zastúpeniami (Ú. v. ES L 314, 28.12.1995, s. 73).

Štvrtok 2. apríla 2009

3. odporúča, aby vzhľadom na základné zásady zakotvené v Zmluve o ES, ako je sloboda pohybu, nediskriminácia a práva občanov, Komisia naďalej využívala všetky dostupné prostriedky na dosiahnutie čo najskoršieho zrušenia ostávajúcich prechodných opatrení uvalených na nové členské štáty;
4. vyjadruje znepokojenie nad neuspokojivým vykonávaním platných smerníc, predovšetkým smernice o voľnom pohybe, čo spôsobuje mnoho problémov v súvislosti s voľným pohybom a ďalšími právami občanov Únie, a vyzýva všetky strany, aby správne a plne transponovali a vykonávali *acquis* Spoločenstva;
5. vyzýva Komisiu, aby pripravila zoznam prekážok, ktorým čelia občania Únie, ktorí chcú v plnom rozsahu a neobmedzene využívať voľný pohyb osôb a iné výhody stanovené pre občanov Únie, a žiada Komisiu, aby zapracovala výsledky do prehľadnej tabuľky, aby sa zabezpečilo, že takéto prekážky sa budú riešiť dôkladne a účinne;
6. vzhľadom na výsledky bleskového prieskumu Eurobarometer Flash 213 (prieskumy Eurobarometra za rok 2007), podľa ktorých sa len 31 % opýtaných vyjadrilo, že sú dobre informovaní o svojich právach ako občania Únie, považuje za nevyhnutné, aby sa prijal efektívny prístup k informáciám a komunikácii s cieľom zvýšiť informovanosť občanov Únie o svojich právach a povinnostiach a pomôcť im vziať na seba aktívnu úlohu pri rozhodovaní EÚ, a teda umožniť, aby sa skutočne uplatňovala zásada zastupiteľskej demokracie;
7. s poľutovaním poznamenáva, že Piata správa o občianstve Únie neobsahuje žiadne konkrétne návrhy týkajúce sa uplatňovania práv občanmi a povinnosti členských štátov ochraňovať tieto práva v praxi; žiada, aby v šiestej správe bol v tomto ohľade zvolený aktívnejší prístup;
8. vyjadruje sklamanie nad tým, že Komisia pri príprave piatej správy neuskutočnila konzultácie s občianskou spoločnosťou, a očakáva, že v súlade s prísľubom Komisie dôjde k týmto konzultáciám pri príprave šiestej správy;
9. vyzýva Komisiu, aby prepracovala svoj program Európa pre občanov s cieľom zlepšiť komunikáciu s bežným občanom Únie a zabezpečiť rozsiahle šírenie informácií; upozorňuje na to, že hoci štrukturálna podpora výskumných tímov a inštitútov so sídlom v Bruseli je dôležitá, tieto organizácie neinformujú dostatočne iných jednotlivcov ako tých, ktorí už informovaní sú; vyzýva Komisiu, aby svoje financovanie presmerovala na regionálne a miestne organizácie občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, ktorí nesídli v Bruseli, a aby v budúcnosti zaviedla podobné programy ako veľmi úspešný program „Mládež v akcii 2007 – 2013“ s cieľom pomôcť miestnym a regionálnym správnym orgánom pri informovaní obyvateľov o právach, ktoré majú ako občania Únie; keďže návrhy týkajúce sa viacjazyčnosti by sa nemali obmedzovať len na hlavné úradné jazyky resp. jazyky členských štátov, vyzýva členské štáty, aby rozširovali informácie o občianstve Únie tiež v regionálnych jazykoch a jazykoch menšín;
10. vzhľadom okrem iného na nízky počet občanov Únie bývajúcich v inom členskom štáte než vlastnom, ktorí využívajú právo hlasovať alebo kandidovať buď v európskych alebo v miestnych voľbách v mieste svojho pobytu, ako aj vzhľadom na prekážky v praxi, ktorým musia potenciálni voliči príliš často čeliť pri výkone svojich práv, zastáva názor, že európske voľby v roku 2009 by sa mali pokladať za príležitosť na prípravu a uplatňovanie celoeurópskeho akčného plánu určeného na rozvoj identity EÚ u občanov Únie a na zvyšovanie ich informovanosti o vlastných právach;
11. vyzýva ženy, aby sa vo väčšom rozsahu angažovali v politike a pri prijímaní rozhodnutí, aby podporili európsku integráciu; domnieva sa, že na tento účel sa na ženy musia zamerať jasnejšie vyprofilované informačné kampane, pričom cieľom je umožniť im plne vykonávať svoje práva ako občanok Únie a byť aktívnejšie v politických zoskupeniach, v politike, aj v spojitosti s prácou v miestnych orgánoch v členskom štáte ich pobytu;
12. zdôrazňuje potrebu začať lepšie a účinnejšie informačné kampane, ktoré podporia práva spojené s občianstvom Únie medzi mladými ľuďmi, napríklad vytvorením „programu občianstva“ na školách a univerzitách s cieľom pripraviť mladšiu generáciu na aktívne občianstvo;
13. domnieva sa, že členské štáty by mali zaradiť európsky rozmer do školských osnov na základnom a strednom stupni;
14. vyzýva európske univerzity, aby prijali všetky finančné opatrenia, ktoré majú k dispozícii, a zvýšili percentuálny podiel študentov zúčastňujúcich sa na výmenách v rámci programu Erasmus;

Štvrtok 2. apríla 2009

15. vyzýva Komisiu, aby navrhla ďalšie konsolidované a jednoznačné smernice zlepšujúce voľný pohyb a ďalšie práva občanov Únie v iných oblastiach vrátane oblasti profesijnej mobility, prenosnosti dôchodkov a sociálnych práv a vzájomného uznávania titulov a profesijných kvalifikácií;
16. zdôrazňuje, že právo na voľný pohyb a pobyt na území EÚ nebude možné uplatňovať úplne, pokiaľ nebude okrem iných opatrení zavedený účinný systém pre uznávanie odbornej kvalifikácie; preto naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby v rámci svojich príslušných právomocí umožnili väčšiemu počtu občanov Únie, ktorí získali odbornú kvalifikáciu v inom členskom štáte, aby mohli byť prijatí na miesto zodpovedajúce ich profesii v inom členskom štáte a mohli toto povolanie vykonávať za tých istých podmienok ako občania tohto členského štátu;
17. vyzýva členské štáty, aby prehodnotili svoje zákony o občianstve a preskúmali možnosti na uľahčenie získania občianstva a požívania plných práv pre štátnych príslušníkov iného štátu, čím by sa prekonal diskriminácia medzi štátnymi príslušníkmi daného členského štátu a osobami, ktoré nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, predovšetkým v prípade občanov Únie;
18. domnieva sa, že by bolo žiaduce, aby sa podporila výmena skúseností týkajúcich sa systémov naturalizácie jestvujúcich v rôznych členských štátoch, s cieľom dosiahnuť užšiu koordináciu prípustných kritérií a postupov pre občianstvo Únie – a to bez obmedzovania práva jednotlivých členských štátov určovať spôsoby získania a straty občianstva – a tak znížiť prípady diskriminácie obsiahnuté v rôznych právnych systémoch;
19. domnieva sa, že osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré majú trvalé bydlisko v členských štátoch, majú v Európskej únii špecifické postavenie; vyjadruje znepokojenie nad tým, že niektoré členské štáty im ukládajú neoprávnené požiadavky alebo požiadavky, ktoré nemusia byť nevyhnutne potrebné na získanie občianstva; v tejto súvislosti vyzýva dané členské štáty, aby systematicky prinášali spravodlivé riešenia založené na odporúčaní medzinárodných organizácií; domnieva sa, že osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré majú trvalé bydlisko v členských štátoch, by mali mať právo voliť v miestnych voľbách;
20. pripomína členským štátom, miestnym orgánom a prisťahovalcom, že všetky body Spoločných základných zásad Rady pre politiku integrácie prisťahovalcov v Európskej únii (14615/04) sa musia uplatňovať rovnako;
21. domnieva sa, že integrácia imigrantov je základným predpokladom na vykonávanie ich práv v členskom štáte ich pobytu; vyzýva preto členské štáty, aby rýchlo a v plnej miere splnili odporúčania stanovené v oznámení Komisie z 1. septembra 2005 s názvom Spoločný program integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín do Európskej únie (KOM(2005)0389);
22. domnieva sa, že EÚ a členské štáty majú spoločnú zodpovednosť podporovať začleňovanie Rómov ako občanov Únie, s cieľom umožniť im plne využívať stimuly, ktoré poskytuje EÚ na všetky iniciatívy zamerané na podporu ich práv a začlenenia ich komunít, či už v oblasti vzdelania, zamestnanosti alebo občianskej účasti;
23. upozorňuje na to, že občianstvo Únie zahŕňa nielen práva, ale aj povinnosti; upriamuje pozornosť na povinnosť dodržiavať zákony štátu, v ktorom má príslušný občan Únie bydlisko, a rešpektovať kultúru ostatných ľudí;
24. zdôrazňuje, že problémy týkajúce sa jazykových alebo komunikačných schopností by sa nemali využívať ako dôvod na odmietnutie prístupu k sociálnym právam, na ktoré môže mať jednotlivec nárok ako osoba s bydliskom v určitom členskom štáte, vrátane práva na sociálne dávky priznané národnými alebo miestnymi orgánmi;
25. vyzýva Komisiu, aby preskúmala úlohu a činnosť vnútroštátnych služieb starostlivosti o deti s cieľom zabezpečiť, aby sa dodržiavali zásady rovnosti a nediskriminácie medzi občanmi Únie; zdôrazňuje, že rodičia by mali mať možnosť hovoriť so svojimi deťmi vo svojom materinskom jazyku a že štátna príslušnosť alebo jazyk by sa nemali využívať ako dôvod na odmietnutie prístupu rodičov k ich dieťaťu;
26. opakuje svoju výzvu, aby členské štáty dodržiavali právo občanov Únie cestovať v rámci EÚ s platným národným občianskym preukazom alebo platným pasom a neobmedzovali ich v tomto pohybe kvôli bezpečnosti alebo z iných dôvodov, najmä pokiaľ ide o leteckú a námornú dopravu;

Štvrtok 2. apríla 2009

27. vyzýva členské štáty a miestne orgány, aby prijali ďalšie opatrenia na uľahčenie pohybu občanov Únie medzi členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o praktické otázky ako vydávanie dokladov o trvalom pobyte a pracovných povolení, prevod registrácií vozidiel, uznávanie poistenia osôb a vozidiel uzavretých v inom členskom štáte, prenos lekárskeho záznamu, jasné pravidlá preplácania liečebných výdavkov a mnohé ďalšie záležitosti, v prípade ktorých vznikajú problémy napriek snahám o ich harmonizáciu na úrovni EÚ; vyzýva Komisiu, aby zhromaždila všetky príslušné informácie a sprístupnila ich občanom Únie;

28. odporúča, aby sa dokončil európsky priestor spravodlivosti s cieľom zabezpečiť, aby sa cezhraničné aspekty občianstva týkajúce sa osobného a rodinného života mohli účinne chrániť prostredníctvom spoločných pravidiel v oblasti medzinárodného práva súkromného; na tento účel naliehavo žiada Komisiu, aby vyvinula koherentný prístup a predložila nevyhnutné legislatívne návrhy;

29. vyzýva Komisiu, aby poskytla finančné prostriedky na školenia štátnych úradníkov členských štátov na miestnej a regionálnej úrovni, ktorí sa zaoberajú osobami migrujúcimi v rámci EÚ, týkajúce sa základov legislatívy ES uplatňovanej v ich príslušnej oblasti a aby pomohla správny orgán odpovedať na otázky, pokiaľ ide o možné rozdiely a rozpory medzi národnými legislatívami a legislatívou ES; v tejto súvislosti víta online sieť na riešenie problémov SOLVIT, ktorú zriadila Komisia, a požaduje, aby sa táto sieť ďalej posilňovala a propagovala; verí, že posilňovaním ľudských a finančných zdrojov členské štáty pomôžu strediskám SOLVIT pri ich práci; naliehavo žiada miestne a regionálne orgány a členské štáty, aby spolupracovali pri výmene osvedčených postupov a hľadali účinných spôsobov riešenia situácií osôb, ktoré migrujú v rámci Spoločenstva;

30. domnieva sa, že služba Europe Direct by sa mala lepšie propagovať medzi všetkými občanmi, a odporúča, aby Komisia na tento účel koordinovala mediálnu kampaň na úrovni EÚ; vyzýva Komisiu, aby monitorovala zvyšujúci sa počet internetových stránok súvisiacich so službou Europe Direct a systémom SOLVIT a aby kľúčové informácie a kontakty sústredila na osobitné referenčné internetové stránky;

31. žiada Komisiu, aby vypracovala Európsku chartu spotrebiteľských práv, ktorou sa občanom poskytnú ľahko dostupné informácie o ich najbežnejších problémoch;

32. víta iniciatívu Komisie s názvom Akčný plán integrovaného prístupu k poskytovaniu asistenčných služieb občanom a podnikom na jednotnom trhu (SEK(2008)1882), ktorej cieľom je zabrániť rozdrobeniu kontaktných miest a – ako zdôrazňuje smernica o službách⁽¹⁾ – podporiť vytvorenie jednotných kontaktných miest pre služby a tovary v každom členskom štáte;

33. pripomína členským štátom a miestnym orgánom, že koncepcia občianstva Únie zahŕňa zásadu nediskriminácie všetkých občanov Únie, a nielen občanov určitého členského štátu; naliehavo žiada Komisiu, aby pokračovala vo svojej analýze situácie osôb migrujúcich v rámci EÚ a prijala príslušné opatrenia s cieľom zabezpečiť, že budú skutočne požívať práva občanov Únie;

34. zdôrazňuje, že právo na voľný pohyb je základným pilierom občianstva Únie, a preto je veľmi znepokojujúce, že doteraz žiadny členský štát plne a riadne nevykonával smernicu o voľnom pohybe;

35. víta iniciatívu Komisie na podporu informovanosti o nových pravidlách, ktoré sú stanovené v smernici o voľnom pohybe, vrátane vydania Príručky ako najlepšie využiť smernicu 2004/38/ES, ale vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že 16 000 výtlačkov príručky vydanej v 19 jazykoch je príliš malým počtom v porovnaní s celkovým počtom obyvateľstva EÚ; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto informácie budú široko prístupné miestnym a regionálnym orgánom, ktoré sú prvým zdrojom informácií pre mnohých občanov, a tiež z toho dôvodu, že práve na miestnej úrovni dochádza k väčšine problémov a porušovaniu práv občanov Únie;

36. zdôrazňuje, že sloboda pohybu a pobytu, ktorá zohráva plnohodnotnú úlohu, pokiaľ ide o občianstvo Únie, má obrovský vplyv na rodinný život a na rozhodnutia, ktoré ženy prijímajú v súvislosti so svojím vzdelaním a zamestnaním; vyzýva preto Komisiu, aby zohľadnila osobitné potreby žien v tejto oblasti;

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).

Štvrtok 2. apríla 2009

37. pripomína ustanovenia smernice o voľnom pohybe, ktoré dávajú občanom Únie právo zdržiavať sa v inom členskom štáte za predpokladu, že nezaťažujú systém sociálnej pomoci; poznamenáva však, že členské štáty by mali rešpektovať rozhodnutia Európskeho súdneho dvora ⁽¹⁾, ktoré na účely smernice poskytli výklad, pokiaľ ide o význam výrazu „dostatočné zdroje“;

38. vyzýva Komisiu, aby pozorne dbala na to, aby zákony a postupy platné v jednotlivých členských štátoch neporušovali práva udelené občanom Únie Zmluvou o ES a smernicou o voľnom pohybe, najmä pokiaľ ide o pojmy „dostatočné zdroje“, „neprimeraná záťaž systému sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu“, „vážne dôvody verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ a „naliehavé dôvody verejnej bezpečnosti“; vyzýva Komisiu, aby sa dodatočne uistila, či sú procesné záruky použiteľné v praktickej rovine spolu s opatreniami právnej ochrany a možnosťou odvolania sa na súdy proti opatreniam vyhostenia; zdôrazňuje, že každé obmedzenie základného práva na voľný pohyb musí byť vykladané v úzkom zmysle;

39. vyzýva členské štáty, aby sa pri realizácii práva na voľný pohyb zdržali zaťažovania občanov Únie a ich rodinných príslušníkov byrokratickými postupmi, ktoré by boli neprimerané v tom zmysle, že by neboli výslovne uvedené v smernici o voľnom pohybe, boli by v rozpore s právom Spoločenstva a bránili by vykonávaniu práva, ktoré je, bez ohľadu na výkon administratívnych postupov, ako také stanovené v Zmluve o ES; upozorňuje členské štáty, že majú povinnosť uľahčovať dokončenie administratívnych postupov, ktoré sú spojené s právom na voľný pohyb;

40. vyzýva členské štáty, aby upustili od prijatia právnych predpisov, ktoré ukladajú neprimerané alebo diskriminačné sankcie voči občanom Únie, napríklad zadržanie v prípade vyhostenia z územia hostiteľského členského štátu, uplatňovanie priťažujúcich okolností na základe toho, že sa občan Únie, ktorý spáchal trestný čin, v minulosti nezákonne zdržiaval v inom členskom štáte, alebo automatické vyhostenie občana Únie v prípade odsúdenia za trestný čin;

41. víta úmysel Komisie zaradiť do Štokholmského programu opatrenia na riešenie problémov, ktorým čelia občania Únie počas svojho života v EÚ; v rámci toho žiada Komisiu, aby navrhla vhodné opatrenia vrátane oblasti občianskeho práva, ktoré by konečne realizovali zásadu rovnakého zaobchádzania nielen vo vzťahu k tovaru, kapitálu a službám, ale tiež vo vzťahu k osobám bez diskriminácie tak, ako sa uvádza v článku 13 Zmluvy o ES, pretože terajšia situácia predstavuje prekážku voľnému pohybu a je v rozpore so spoločnými európskymi hodnotami rovnosti a nediskriminácie;

42. trvá na tom, že poskytnutie práva voliť a kandidovať v miestnych voľbách v členskom štáte trvalého pobytu je nevyhnutným predpokladom každej efektívnej integračnej politiky;

43. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že všetci občania Únie bývajúci v inom členskom štáte než je ich vlastný, budú mať dostatok potrebných informácií, ktoré sa týkajú ich práva voliť v miestnych a európskych voľbách;

44. vyjadruje poľutovanie nad nízkym počtom občanov Únie zdržiavajúcich sa v inom členskom štáte, než je ich vlastný, ktorí využívajú právo voliť alebo kandidovať vo voľbách na európskej alebo miestnej úrovni v mieste ich bydliska; poukazuje na praktické prekážky, s ktorými sa potenciálni voliči príliš často stretávajú pri uplatňovaní svojich práv; naliehavo žiada Komisiu, členské štáty a miestne orgány, aby so zreteľom na blížiace sa európske voľby v roku 2009 začali účinné celoeurópske informačné kampane o volebných právach občanov Únie a poskytovali praktické rady týkajúce sa spôsobu, ako tieto práva uplatňovať na miestnej úrovni;

45. vyzýva členské štáty, aby začali informačnú kampaň v úradných jazykoch EÚ vo vnútroštátnych a v miestnych médiách vrátane televízie, rozhlasu a internetu, s cieľom informovať občanov Únie o ich práve voliť a byť volení, ako aj o postupoch registrácie, ktoré by mali byť čo najľahšie;

⁽¹⁾ Okrem iných ide o veci C-424/98 *Komisija/Talianska republika* a C-184/99 *Grzelczyk*.

Štvrtok 2. apríla 2009

46. víta úmysel Komisie zmeniť a doplniť smernicu Rady 93/109/ES zo 6. decembra 1993, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva a práva byť volený do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi⁽¹⁾, pričom treba podniknúť kroky na zníženie nákladov, ktoré majú znášať kandidáti a členské štáty;

47. vyzýva na potrebné reformy postupov európskych volieb vo všetkých členských štátoch s cieľom vo väčšej miere zjednotiť tieto postupy a nájsť spôsoby podpory aktívneho občianstva Únie; žiada tiež, aby sa po dokončení týchto reforiem zorganizovali náležité informačné kampane;

48. konštatuje, že v prípade občanov Únie žijúcich v inom členskom štáte, než je ich vlastný, existujú výrazné rozdiely, pokiaľ ide o hlasovacie práva vo voľbách do národného parlamentu v členskom štáte ich pôvodu; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že mnohí občania Únie sa tak ocitnú bez volebných práv tak vo svojom členskom štáte pôvodu, ako aj v prijímajúcom členskom štáte; naliehavo žiada členské štáty, aby spolupracovali s cieľom umožniť voličom zdržiavajúcim sa mimo ich členského štátu pôvodu plne uplatňovať ich volebné práva v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, a to tak, že poskytnú dostatočný počet volebných miestností na celom území a uľahčia registráciu voličov; vyzýva členské štáty, aby tiež prijali potrebné právne ustanovenia na zaručenie práva voliť pre všetkých občanov Únie, ktorí prechádzajú cez iný členský štát, než je členský štát ich pôvodu, keď sa budú konať vnútroštátne parlamentné voľby;

49. domnieva sa, že vznik a rozšírenie politických strán na európskej úrovni je najúčinnnejším spôsobom na podporu práva kandidovať ako občan Únie, ktorý žije v jednom členskom štáte a má štátnu príslušnosť iného štátu; preto očakáva, že celoeurópske strany sa posilnia, a to nielen prostredníctvom väčšej finančnej podpory;

50. žiada Komisiu, Radu a členské štáty, aby zlepšili skutočnú efektívnosť článku 19 Zmluvy o ES tým, že zabezpečia, aby všetci občania Únie boli oprávnení byť členmi politických strán v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko;

51. domnieva sa, že občianstvo Únie zaručuje všetkým občanom Únie rovnaké práva, či už majú trvalý pobyt v Únii samotnej alebo v tretej krajine; naliehavo žiada Komisiu, aby analyzovala situáciu občanov Únie bývajúcich mimo územia EÚ a aby prijala vhodné kroky na zabezpečenie efektívneho vykonávania ich občianskych práv;

52. pripomína, že na základe článku 20 Zmluvy o ES majú občania Únie na území tretej krajiny, v ktorej nie je zastúpený členský štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, právo požívať ochranu diplomatických a konzulárnych orgánov ktoréhokoľvek členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu; vyzdvihuje význam takéhoto ustanovenia ako zásadného bodu, keďže jeho zámerom je uznať vonkajší rozmer občianstva Únie;

53. víta skutočnosť, že Komisia vo svojom oznámení z 5. decembra 2007 s názvom Účinná konzulárna ochrana v tretích krajinách: príspevok Európskej únie (KOM(2007)0767) predložila akčný plán na roky 2007 – 2009; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby naďalej vykonávali odporúčania uvedené v zelenej knihe Komisie z 28. novembra 2006 o diplomatickej a konzulárnej ochrane občanov Únie v tretích krajinách (KOM(2006)0712) a odporúčania v uznesení Európskeho parlamentu k tejto téme z 11. decembra 2007⁽²⁾;

54. vyzýva členské štáty, ktoré ešte neuvádzajú článok 20 Zmluvy o ES vo svojich národných pasoch spolu s vnútroštátnymi informáciami, aby tak urobili, ako sa požadovalo v Barnierovej správe a v záveroch Rady z 15. júna 2006; vyzýva Komisiu, aby úradom vydávajúcim pasy v každom členskom štáte poskytla brožúru uvádzajúcu tieto práva a všeobecný prehľad opatrení na podporu článku 20 Zmluvy o ES; požaduje, aby sa brožúra distribuovala jednotlivcom, ktorí si prídu prevziať nové pasy; vyzýva Komisiu, aby na portáli Europa vytvorila internetovú stránku, kde bude uverejňovať praktické informácie o konzulárnej ochrane, aby zjednodušila prístup k cestovným informáciám členských štátov, ako sa požadovalo v akčnom pláne Komisie na rok 2007;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 329, 30.12.1993, s. 34.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 323 E, 18.12.2008, s. 120.

Štvrtok 2. apríla 2009

55. naliehavo žiada Komisiu, aby zriadila bezplatné európske telefónne číslo, ktoré by bolo uvedené v cestovnom pase hneď vedľa článku 20 Zmluvy o ES a pomocou ktorého môžu občania Únie v prípade núdze získať vo svojom vlastnom jazyku podrobné informácie o konzulátoch členských štátov, aby bola zaručená pomoc, ktorú potrebujú;
56. vyzýva Komisiu a Radu, aby prijali ďalšie smernice a iné opatrenia na posilnenie *acquis* Spoločenstva v oblasti diplomatickej a konzulárnej ochrany a aby ustanovili právne záväzné pravidlá vykonávania článku 20 Zmluvy o ES;
57. vyzýva Úniu, aby podnikla ďalšie kroky na ochranu svojich občanov v tretích krajinách vrátane opatrení s cieľom zabrániť, aby bol občan Únie odsúdený na trest smrti;
58. vyzýva členské štáty, aby riadne splnili povinnosti stanovené v článku 20 Zmluvy o ES a na tento účel medzi sebou zriadili potrebné pravidlá a začali medzinárodné rokovania nevyhnutné na zabezpečenie ochrany občanov Únie mimo EÚ, pričom treba venovať zvláštnu pozornosť schváleniu záväzných akčných protokolov o krokoch, ktoré majú podniknúť konzulárne služby v tretích krajinách v prípade núdze alebo bezpečnostnej alebo humanitárnej krízy;
59. víta skutočnosť, že Rada nedávno prijala usmernenia na vykonávanie koncepcie vedúceho štátu v konzulárnych otázkach ⁽¹⁾ pre určenie vedúceho štátu v prípade veľkej krízy, a žiada širší výklad článku 20 Zmluvy o ES, pokiaľ ide o konzulárnu a diplomatickú ochranu, ktorá sa v skutočnosti poskytuje občanom Únie;
60. vyzýva Komisiu, aby v mene všetkých členských krajín a občanov Únie pokračovala v rokovaníach o bezvízovom cestovaní do tretích krajín; poukazuje na nespravodlivosť, ktorá spočíva v tom, že niektorí občania Únie podliehajú vízovým požiadavkám, kým iní môžu cestovať v rámci národných programov oslobodenia od vízovej povinnosti;
61. domnieva sa, že význam petičného práva ako základného práva občanov Únie by prinajmenšom vyžadoval od Komisie, aby dostatočne zdôvodnila, prečo sa neriadi odporúčaním Európskeho parlamentu;
62. vyzýva Radu a Komisiu na rozvinutie užšej spolupráce s Výborom Európskeho parlamentu pre petície a s Európskym ombudsmanom tak, aby každý občan Únie mohol účinnejšie uplatňovať svoje práva;
63. víta zriadenie Agentúry Európskej únie pre základné práva a prijatie rozhodnutia Rady 2007/252/ES z 19. apríla 2007, ktorým sa na obdobie rokov 2007 až 2013 ustanovuje osobitný program Základné práva a občianstvo ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť ⁽²⁾, ktorých účelom je podporovať rozvoj európskej spoločnosti založenej na dodržiavaní základných práv vrátane práv odvodených od občianstva Únie;
64. vyzýva národné parlamenty, aby sa čoraz viac zapájali do rozvíjania oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti; spolupráca medzi národnými parlamentmi a inštitúciami EÚ by mala uľahčovať prijatie vnútroštátnych právnych predpisov a postupov pri vykonávaní práva EÚ a zlepšiť komunikáciu s občanmi s cieľom zvýšiť ich informovanosť o právach, ktoré sú spojené so štatútom občana Únie;
65. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 317, 12.12.2008, s. 6.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 110, 27.4.2007, s. 33.